Silesiaca.

In hoc Tomo continentur:

1. Martini Hanckii de Silesiorum Rebus Exercitationes.
2. ——————— de Silesior. Nominibus.
3. — — — — de Siles. Majoribus.
4. — — — — de Silesiis indigenis eruditis.
5. — — — — de Sil. alienigenis eruditis.
6. Ios. Henr. Cunradi Silesia Togata.
7. M. Christ. Stiefs Ep. de Urnis Lignicensibus.
8. Diss. Schurtzfleischii: de Lemmatibus Historiis ad Silesiam pertinentibus.
9. Diss. Ejusd: de Originibus Lignicii.
10. Diss. Wernsdorfii: de Fanaticis Silesiorum.
11. Diss. Löscheri: de Schwengfeldismo in pietismo redivivo.
12. Rungii Miscellan. Literaria de ineditis Silesior. Scriptoribus Spec. I. et II.
13. Gottlob Krantzii Memorabilia Bibliothecæ Vratisl. Elisabethanæ
14. Coleri Oratio de Bibliotheca Mario-Magdalanea.
15. Diss. Iacobi: de Terra medicata Silesiæ.
16. Diss. Eyseli: de Uromantia in Siles. necessaria.
17. Diss. M. Sommeri: de Onophagia Silesiorum

Ad hoc Argument: Rer: Silesiac: pertinent:

1. Diss. Jos. Sam. Stryckii: de Jure singulari Vratislaviensium in processu. quam vid. in Vol. 1. Dissp. mear. Diss. XVIII.
2. Diss. Sam. Stryckii: De Jure Silesior. Saxonico. Vol. II. Dissp. Diss. 1.
3. — Sam. Stryckii: De Feudis Ducatuum Siles. Swidnicensis et Jaurawiensis. Vol. II. Dissp. II.
4. Diss. Feltzii: De Constitut: Bolconis II. Ducis Siles. de Successione ab intestato. Vol. II. Diss. III.
5. Panegyris Kölbings à Pitschmanno Gymn. Zittav. conscripta de Familia Comitum à Rheder. in Fasciculo meo Programatum.

Ex D. Patris mei Bibliotheca huc faciunt:

Breßlauische Statuten. Breßlauische Chronica geschrieben. Vor.
erneuerte Böhmische Landes Ordnung. Oppolische u. Ratiborsche Land. Ordnung.
Lignitzische u. Briegische Privilegia. Appellations-Instruction.
Glogauische Privilegia. Fürstl. Constitut. des Fürstenth. Lignitz. Historia
Chronicon Bohemiae. Daniel Czepkonis Gynecaeum Silesiacum.
Goldasti Comentar. in Priv. Regni Bohemiae. Neugebauers Histor. Polon.
Schickfussi Jus feudale Silesiae.

CHRISTIANI RUNGII,

GYMN. MAGD. VRAT. COLL.

MISCELLANEA LITERARIA,

DE

Qvibusdam ineditis Historiæ Silesiacæ Scriptoribus ac Operibus.

OLSNÆ,
Typis Johannis Theophili Straubelii,
ANNO 1712.

VIRO
Nobilissimo Excellentissimoqve
GOTTLOB
KRANZIO,
Rei apud Vratislavienses
Scholasticæ
INSPECTORI GRAVISSIMO,
Gymnasii Elisabetani
RECTORI ac PROFESSORI
Celeberrimo,

nec non

BIBLIOTHECÆ

REHDIGERIANÆ

PRÆFECTO

Longe Dignissimo

PATRONO, PRÆCEPTORI, COMPATRI,

Summa observantia venerando

S. P. D.

CHRISTIANUS RUNGIUS.

⁂ ⁂ ⁂

NOn aliunde Pagellis hiſce inelegantibus mutuandum erat Decus, circumſpiciendumq; Præſidium, qvam ab ipſo Nominis TUI ſplendore atqve Patrocinio. Confugiunt ad TE, VIR EXCELLENTISSIME, Studia mea, a qvo derivata qvondam ſunt: eodemq; relabi geſtiunt, unde profluxerunt. A TE enim mei, ſi qvicqvam in

me

me eſt, Ingenii vires non excitatas modo, ſed firmatas etiam, atq; ſubſidiis optimis probe munitas fuiſſe, cum Diſcentium ad pedes Tuos preſſi ſubſellia, gratisſimus agnoſco, ac æternis prædico Laudibus. Accedit, qvod, cum tam felici mihi eſſe contigerit, ut Te INSPECTORE ac DIRECTORE Rei apud nos Scholaſticæ, munus illud ſcholicum ſuſtineam; a veteri illo Affectu atqve Favore, qvoties Tua Ope, Conſiliisque Tuis uti neceſſe fuit, nihil unquam Te remiſiſſe, ſed cumulaſſe potius eundem, argumentis expertus ſim quam plurimis. Qua-

Pro-

propter Teſtimonio quodam, velut Hoſtimento debitus ille in Te Pietatis Cultus declarandus fuit, quo teſtatior eſſet animi devincti memoria. Accipe ergo, VIR EXCELLENTISSIME, fœtum hunc informem impolitumqꝫ ea, qua me hactenus complexus, huncqꝫ ipſum typos nondum expertum, luſtrare dignatus es, Benevolentia, atque patere, ut Tuo in Patrocinio tutus ſecuruſque lateat. Vale.

Dabam Vratislaviæ, Die XVI. Octobris, Memoriæ Galli Abbatis, ſcholarumqve Patroni, ſacro, Anni M. DCC. XII.

Recenſentur:

I. In Præfatione Rhonii Vita & ſcripta.

II. Rudolphi Statuta Capituli Vratislavienſis.

III. Polii Annales Vratislavienſes.

IV. Buckiſii Acta Eccleſiaſtica.

I.
PRÆFATIO,
Godofredi Rhonii Vitam & Scripta recensens.

RHONII Conatus literarios continuaturus, anteqvam id aggrediar, de Rhonio ipſo, ejusqve Scriptis nonnihil præfari apud animum conſtitui. Hunc, ſi Nominis Celebritas non tantum facultate ingenii, ſed naſcendi etiam felicitate metienda ſit, & Genere & Scriptis merito ſuo Nobilem dixerim. Natus enim Anno 1663. Vratislaviæ, Auguſta Sileſiorum Metropoli, e RHONIORUM familia Patricia, Avum nactus eſt STANISLAUM RHONIUM, Senatorem Urbis, ærariiqve præfectum ſenatorii ſupremum, qvi etiam Germanum ſuum GEORGIUM eadem dignitate ſenatoria ſe præcedentem viderat. Pater GODOFREDUS, inter cives e mercatoribus primarios nomen adeptus, bonæ exiſtimationis tuendæ, uti erat ſtudioſiſſimus, ita cum Arthritide diuturna colluctatus, obeundis negotiis magis ma

 gisqve

gisqve ſe ſentiebat inhabilem: tandem vero mercimoniis ponderandis a ſenatu Magnifico præfectus, Zygoſtaten, qvem Libripendem Latini dicunt, extremis vitæ annis egit, denatus Anno 1686. ætatis 63. Mater vero EVA MARIA SIEBENHARIA, marito ſuo ſuperſtes vidua, inter Vratislavienſes matronas ſenectutem vivit honorabilem.

Noſter, patri cognominis, qvo iis artibus erudiretur, qvibus ætas puerilis ad pietatem humanitatemqve informari ſolet, Eliſabetani Gymnaſii Præceptoribus traditur, poſitisqve literarum fundamentis, & ſtudiis gravioribus aptus, Anno 1685. Jenam proficiſcitur, Prudentiæ Iuris animum ibidem applicaturus. Annum hic vix commoratus, patre orbatur, vicem interea parentis gerente avunculo, MARTINO SIEBENHARIO JCto & Civitatis Olſnenſis Conſule. Elapſo qvinqvennio rediens, matri ſolatio futurus, Patriæ ſe totum mancipabat. Inprimis autem qvod a ſtudiis negotiisqve fori relictum erat tempus Hiſtoriæ patriæ accuratius evolvendæ impendit. Hinc, ne actum ageret, neve diceret, qvod non dictum ſit prius, non proletaria ſelegit argumenta, aut in trivio, qvod dicitur, nata; ſed qvæ grata utilitate omnibus ſe commendarent, neqve minus eſſent elegantia, qvam erudita. Atqve in his non vulgaria præſtitiſſet, niſi mors repentina ſtudiis juſſiſſet valedicere. Exceſſit enim ex hac vita Anno 1694. die 2. Septembris, nondum annos duos & triginta natus.

Scripta qvod attinet, primum Anno 1693. typis exprimi curabat *Exercitationem Hiſtoricam de Johanneis Vratislavienſibus*, ſeu Nummis illis Vratislavienſium antiqvis, qvi ob impreſſam figuram S. Johannis Baptiſtæ, vel Capitis ejusdem, Johannei dici meruerunt. In qva rem totam quatuor capitibus abſolvit, qvorum primo agitur de Johanneis Civicis, a Civitate Vratislavienſi cuſis; ſecundo de Johanneis Epiſcopalibus, juſſu Epiſcoporum expreſſis; tertio de Johanneorum valore; & quarto de Uſu eorundem, apud Coriarios præcipue

Vratislavienses in receptione novorum tribulium. Recensuit eam Tenzenlius in Colloq. menstr. An. 1693. pag. 368. sed hallucinantem Rhonius Scriptis literis meliora edocuit, ut videre est in iisdem Colloqviis pag. 986.

Si autem dicendum, qvod res est, Tenzelium non sua culpa errasse, omnibus locum illum inspecturis patebit. Verba enim paulo sunt obscuriora, ita ut lapsus sit facilis, præsertim Historiæ Silesiacæ ignaris. Factum inde, ut Maxime Reverendus DEWER DECKIUS, elegantissimi operis Autor doctissimus, dubiis hisce Rhonii verbis suam addiderit conjecturam, & veram, qvæque eodem, qvo Rhonii collineat sententia. vid. Silesia Numismat. pag. 728. Totus enim rei cardo vertitur in particula IBI, in verbis: *Lilia ibi Posita*: qvæ particula non lilia in nummo sub capite Johannis, sed lilia in sigillo Civitatis Nissensis posita respicit, ita ut sensus sit: Lilia in sigillo Civitatis Nissensis denotare oblationem Terræ Nissensis a Jaroslao Episcopatui factam.

Qvod autem tria Lilia in scutulo nummi attinet, ea Episcopatus insignia præ se ferre, qvod Rhonius contendit, mihi persuadere vix possum, cum tria lilia nunqvam Episcopatum designent, sed sex, uti Rhonius ipse exemplis satis superqve demonstravit. Ea potius esse reor Nissensis Civitatis insignia, qvæ nummum ibi cusum ostendant: namqve & illic Episcopi semper habuerunt officinas suas monetales. Nissam autem, eo qvod urbs primaria sit Episcopatus, etiam Episcopatus insignia, sed dimidiata tantum, accepisse, rectissime conjicit laudatus DEWERDECKIUS. Atqve ita particula illa, etiam extendi posset ad Lilia nummi, gerentis insignia Nissensis Urbis, iisdemqve donationem Jaroslai probantis: sed alii hæc dijudicent. Jam ex diverticulo in viam.

Exercitationem hanc de Johanneis excipiebant eodem anno *Epistolæ duæ Historicæ*, & anno sequenti *tertia, de qvibusdam ineditis Historiæ Silesiacæ Scriptoribus*, in qvibus Scriptores illos, seu Opera potius eorundem, qvæ vel plane intercidissent, vel intra Bibliothecarum septa latitassent, excusso pulvere, situqve deterso, in apricum protulit. Supervacaneum foret Manuscripta illa singula hic repetere, qvæ Tenzelius in Colloq. Menstr. Anno 1694. pag. 39. & 970. excerpta dedit, itemqve Præfatio Silesiographiæ Renovatæ. Pauca tantum ex iis delibare placet.

In prima Epistola JOHANNIS LONGINI *Chronicon de Episcopis Vratislaviensibus*, rarissimis Historiæ Silesiacæ Codicibus accenset Autor, atqve quatuor tantum ejus Exemplaria intra Silesiam inveniri dicit, Nissæ, Leubæ, in qvodam Archivo, & in Bibliotheca privata. At pluries vel hic Vratislaviæ inveniri, adeoqve jam numerum longe auctiorem esse, non negandum, cum vel sola Rehdigeriana Bibliotheca bis librum ostentet, in qvorum altero, singulis Episcoporum vitis insignia cujusvis, coloribus suis depicta præfiguntur, eum in modum, qvo in Fama posthuma Episcoporum Vratislaviensium, typis expressa, cernuntur. Est autem LONGINUS celeberrimus ille Historiæ Polonicæ Scriptor, qvi civibus suis patria lingva DLUGOSSUS audit, cujus Historiæ jam editionem novam, numeris omnibus absolutam habemus, sed cui hæc Episcoporum Historia merito fuisset adjungenda. Notandum vero DLUGOSSUM in Rudolpho finiisse laborem, reliqva ad Johannem VI. ab alia manu accessisse.

NICOLAI HENELII *Silesiam (vel Silesiographiam) Renovatam* cancellos tandem rupisse, & Manuscriptorum e numero abiisse, tabernæ loquuntur librariæ, postqvam Reverendissimi Crucigerorum Vratislaviæ Magistri, MICHAELIS JOSEPHI FIBIGERI Scholiis uberri-

uberrimis ſtipata, Anno 1704. in lucem exiit. Utinam vero & *Breßlographiæ Renovatæ* tam auſpicatus contigiſſet natalis, qvam ab Ejusdem Illuſtriſſimi Magiſtri curis hactenus exſpectavimus: ſed datam toties in opere præcedenti, hujus qvoqve edendi fidem, qvo minus liberaret, mors obſtitit, qvæ molientem hæc, Die 12. Januarii, Anni hujus 1712. intra ætatis 55. annum, rebus humanis exemit, cujus Elogium vide in Nova Bibliotheca Lipſienſi (*Bücher-Saal*) Part. *XV.* pg. 199. Nondum tamen ſpem omnem operis ejus aliqvando videndi decollaſſe audio, poſtqvam eadem Biblioth. Lipſ. P. *XVII.* p. 375. fidem fecit, Virum eruditum, qvi Opera FIBIGERI poſthuma luci publicæ expoſiturus ſit, jam in eo eſſe, ut partem eorum prelo ſubjiciat. An vero in his etiam apparitura ſit HENELII *Sileſia Togata*, Cedro dignum opus, dies docebit: ex qva Elogia qvam plurima Sileſiographiæ Renovatæ paſſim inſperſa ſunt, unde pragustum aliquem capere, deqve toto opere judicium ferre liceat. Obiter hic monendum, incidiſſe me in aliam qvoqve Breslographiam Henelii, multo qvidem ampliorem edita, Renovatam tamen rerum amplitudine nondum æqvantem.

HENRICI WENCESLAI a NEUDORFF *Diarium Sileſiticum* ſuo jam tempore ſub prelo ſudaſſe, Rhonius aſſeruit: cui tamen aſſertioni non reſpondit eventus, cum nihil de eo unqvam innotuerit. Nec facile ſperandum eſt, quenqvam tale qvid auſurum, niſi qvi in multorum odium incurrere, aut etiam capitis periculum ſubire velit. Multa geruntur, qvæ ſilere, qvam divulgare præſtat. Annexuerat etiam Catalogum ſenatorum Vratislavienſium ab ætate Henrici *VI.* ultimi ex Ducibus Piaſtæis Vratislavienſium Domini, ab initio nimirum ſeculi *XVI.* ad ſua tempora. Circumferri alias annis aliqvot antiqviorem ſenatorum ſeriem, qvæ circa annum ſeculi *XIII.* ſeptuageſimum vel octogeſimum incipit, qvalis & in Chronico Frid. Lucæ, ſed mendoſe ſatis exſcripta legitur, non

ignotum est. Illustrem hunc ordinem, a postremis duobus seculis, in Tabulas Chronologicas, privatis usibus inserv ituras ipse redigere tentavi, eo fere modo, qvo Martini HANKII Tabulæ Propagatorum Eruditionis Vratislaviensium concinnatæ sunt: ita ut paucis foliis, uno qvasi intuitu, qvi singulis annis, ab Anno 1500. ad hæc tempora, sederint ad Clavum nostræ Reipublicæ, conspiciantur; retrocedere autem ulterius, aut ascendere altius, Chronologiæ partim confusio, partim defectus prohibet.

Epistola secunda M. FRIDERICI HOLSTENII *Annales Boleslavienses*, per capita præcipua recensentur, a quibus tamen diversum se Exemplar possidere indicat Plur. Rever. M. GODOFR. BALTH. SCHARFFIUS, V. D. M. apud Schwidnicenses, in scripto: *Neue Andacht betender Kinder in Schlesien* pag. 5. Cujus ut notitiam uberiorem ab Eodem aliquando exspectamus in vita HOLSTENII illius, quam cum aliorum Theologorum vitis, in Historia Concionatorum Silesiacorum publicandam, eo in scripto pollicitus est: ita viro doctissimo vires ac tempus precamur, ut fœtum exoptatum, una cum aliis, quos meditatur, conatibus ingenii egregiis, quantocyus atque feliciter tandem edere possit.

In tertia Epistola sermo fuit de FRANCISCI FABRI *Silesia*. Est autem hæc elegantissimum illud Carmen *Sabothi* nomine insigne in quo Autor fata & vicissitudines Silesiæ grandi Cothurno persequitur, sumta inventione a Sabotho monte, in cujus antro Silesia cum Fluminibus convenerit, communemque deploraverit calamitatem. Martinus HANKIUS, de Sabothi montis nominibus loquens, hujus quoque carminis mentionem facit his verbis: „Sabothus nominatur, præter alios, Francisco Fabro, Vratislaviensis „Civitatis Secretario: cujus laudatissimum Poema, quo res Silesiæ „primarias protulit, ex Manuscriptis antiqvissimis, tum aliis, tum

Ger-

„Germanicis, qvibus præfuit, per IX. annos elaboratum, post „Autoris, Anno 1565. defuncti mortem, apud Basileenses Anno „1592. editum, Sabothus inscribitur. De Silesior. Nominib. „Cap. 5. p. 22. „ Prodierat vero eo loco & anno in Itinerarii Reusneriani editione altera; sed visu tam difficile, ut etiam toties qvæsitum, nec tamen inventum, crederetur ineditum. Non Obscure id innuit Præfatio Silesiograph. Renov. (in qua autem Sabothus hic diversum a Silesia Carmen habetur, cum unum sit idemque scriptum) quæ ita habet: *Paucissimi norunt, & vix unus hercle aut alter in universa Silesia vidit, ut adeo multi de ipsa impressionis veritate adhuc dubitent.* Postquam vero ab Amico eodemque tum temporis Commilitone, ejus describendi mihi facta erat copia, id deinde repetita vice descriptum Reverendiss. FIBIGERUS nactus est, qvod scholiis suis hinc inde interspersit. Sicque Poema illud bis editum, ineditis adhuc annumerandum est; cum in editione hac posteriore non integrum, nec serie continua, sed divulso ordine & per partes insertum legatur: prior autem MSto ipso sit rarior. Hinc optandum qvidem foret, ex præfatione memorata, ut denuo in lucem prodiret, cui etiam rei meum exemplum, cum impresso codice collatum, variisque locis emendatum consecrandum foret; ast cum Poesis latina hoc ævo tantum non ubique in exilium ejiciatur, nec nisi sub tectis scholarum hospitari soleat, ejus nova editio, lucelli parum factura, bibliopolis vix persuadebitur.

Eandem Epistolam claudunt FABRI *Origines Vratislavienses.* Sunt illæ Synopsis qvædam omnium Urbis nostræ Privilegiorum, instrumentorumque publicorum a Ducibus, Regibus, Imperatoribusque datorum, juxta annorum seriem, jussu Senatus, ut ipsa docet præfatio, congesta, cui Autor ex Historia Silesiaca qvædam præmisit atqve immiscuit. Unde vero vel Henelius, vel ex eo

Rhonius

Rhonius Originum nomen sumserit; dicere nequeo, in Curia enim vocatur Fabri liber Magnus, uti colligere licet circa finem Operis ex verbis: *Bis hieher gehet Fabri liber Magnus auf dem Rathhause.* Opus est eximium, atque præter Rehdigerianam, Magdalenæam, Neapolitanamque, Bibliothecas Vratislaviæ publicas, in multis etiam privatis passim obvium. Epigramma Autoris apud Rhonium Compendium Operis sistit. Atque hæc sunt, qvæ ex Triga illa Epistolarum notanda censui, de reliqvis alibi dicendi locus erit.

Præterea Noster etiam *Epistolam Historicam, de promovendo circa Historiam Episcopalem Rei nummariæ studio*, Historiæ patriæ Amatoribus inscripserat, a qvibus opem subsidiaqve expetebat. Utrum vero voti compos factus, opus ipsum aggressus sit, me latet. Inter Schedas defuncti repertum est fragmentum affecti opusculi, *de Prærogativa Canonicorum Vratislaviensium.* Qvod argumentum inter cætera demonstratum ivit ex Crucibus Canonicorum de catenula aurea in pectore geri solitis: cujus rei mentionem jam fecerat in Exercitatione de Johanneis Cap. *II.* „Hæc scribens, inqvit, „certior redditus sum, Canonicis Vratislaviensibus Templi Cathe- „dralis Conventione antiqvissima fuisse cautum, ut aureas Cruces „cum Capite Johanneo ex aurea catenula in pectore gererent. „Qvem ritum aliqvot annis intermissum in Dominica, Lætare „dicta, postliminio ad usum revocarunt, dum Cruces ab Illustris- „simo Decano Venerabilis Capituli, Ferdinando Leopoldo, Duce „Holsatiæ, publicis solennibus consecratas, accepto simul osculo „pacis, coram altari ab eodem gerendas acceperunt: qvo eorum „insignis Prærogativa præ cæteris Canonicis, nataliumqve splen- „dor luculenter indicatur. „ Sacris qvoqve meditationibus intentus, Odas haud paucas metro vernaculo non infeliciter expressit;qvæ MSta vidi. Et hæc molitus erat Rhonius,qvi,si fata sivissent, plura scripturus multaq Emendaturus, si superesset, erat. Hujus

Hujus itaque laborem, eruendi MSta, Res Sileſiorum illuſtrantia, neque adhuc edita, meum Facere decrevi. Cum enim viderem, non exiguam ſupereſſe Codicum talium copiam, nec ab Exceſſu Rhonii fuiſſe, qui e tenebris eos protraxerit, niſi quod ſtrictim quandoque deſcripti, aut allegati tantum quidam fuerint; operæ me facturum pretium duxi, ſi cæptam ab eo telam, mente eadem, ſi non eodem filo pertexerem, atque obliteratam pene Civis meritiſſimi memoriam quodammodo ſuſcitarem. Impares me qvidem labori huic continuando afferre lacertos, nec iisdem, qvibus ille, adminiculis ſubnixos, haud diffiteor. At vero cum eandem, qvam is expertus eſt, mihi qvoque ſpondeam Humanitatem atque benevolentiam, fore, ut qvi locupletiorem manu exaratorum codicum, qvi ad ſileſiorum faciant Hiſtoriam, ſupellectilem intra forulos ſuos premant, haud gravatim ſua mecum communicent; id operæ in me ſuſcipere, & qvalicunqve hoc ſpecimine ejus rei periculum facere non dubitavi.

Sed meditantem huc interpellat Bibliotheca Lipſienſis Part. *XV.* p. 223. referens, Chriſtianum Ezechielem, Illuſtris Scholæ Berolſtadienſis Rectorem bene meritum, Rerumqve ſileſiacarum ſcrutatorem indefeſſum, prelo paratos habere Scriptores RerumSileſiacarum e MStis erutos, qvorum fontibus Curæus, Schickfuſius, alliique hortulos ſuos irrigaverint. Ferias hic mihi factas, calamumque eſſe abjiciendum intelligebam, cum idem argumentum à Viro, harum literarum peritiſſimo, atque MStis lectiſſimis cumulate inſtructo, tractari legerem. Verum enim vero non ſatis conſtabat, Utrum Scriptores illi, eorumdemque ſcripta, recenſeantur tantum, quod quidem hic facere conſtitui: an integra opera congerantur, adeoque Scriptorum Sileſiacorum Corpus quoddam exſpectandum ſit. Itaque pau-

cas hasce Schedas in publicum exire passus sum, opus interea promissum, nec non Prodromum Silesiæ literatæ, & Tabulam Ducatus Olsnensis Geographicam (quam diversam existimo ab ea, quæ nuper prodiit) cum voto, ut propediem juris fiant publici, præstolaturus.

MISCELLANEA opellam hanc literariam nomino, propterea quod nullo præscripto ordine, MSta argumenti varii, sacri, profani &c. solam tamen Historiam vel Rem Silesiorum literariam Spectantia, percensenda erunt, nonnunquam etiam alia quædam admiscenda, ab instituto tamen non aliena. Cum vero non parum momenti ponendum sit in vitis Autorum, hic, ut saltem generalior tractandi modus appareat, primum omnium solliciti erimus de Autore, cujus vita, quoad ejus notitia haberi poterit, nisi sit Anonymus, breviter erit exponenda; brevius, si ab alio descripta sit. Deinde recensendum MSti argumentum, per capita, si non omnia, tamen præcipua, adductis interdum eam in rem vel ex ipso opere, vel aliunde Testimoniis aut judiciis. Cætera tuo, Lector Candide, examini submissa sunto. Vale.

II. Ru-

II.

Rudolphi Epiſcopi Vrat. Statuta Capituli Cathedralis Vratislavienſis.

Multos Codex ille Autores habet ex Epiſcopis Vratislavienſibus, ſuntque Henricus, Preces laus, Wenceslaus, Conradus, Petrus II. Rudolphus, cujus poſtremi hic præ cæteris rationem habebimus. Hunc Rudisheima, ex Moguntino territorio oriundum, ingenii facultas felicior, & maxime juris ſtudia ad Epiſcopale culmen evexerant; poſtquam ex decretorum Doctore, Romanæ & Rotæ & Cameræ Auditor, poſtea Pii II. & Pauli II. Pontificum Referendarius tandemque Epiſcopus in Italia Lavantinus factus erat. Hac dignitate conſpicuus Anno 1465. ab Aula Romana ad Bohemiæ Poloniæque Regna Legatus mittitur, Turbas Huſſiticas ſub Georgio Podibradio, Bohemorum Rege, exortas compoſiturus. Hoc dum agit, moritur Jodocus, Vratislavienſis Epiſcopus, cui hic rejecto Premislao, oppavienſium duce, ad S. Crucis ædem Cantore, ſuccedit Anno 1468. manente ſimul poteſtate Nuncii Apoſtolici: ipſe vero vita fungitur Vratislaviæ Anno 1482. die 9. Januarii. Plura addere uperſedemus, cum vita ejus omnium optime deſcripta legatur in Martini Hankii Sileſiis alienigenis eruditis Cap. 9. p. 353. ubi etiam Catalogus ſcriptorum ejus texitur, in

in quibus tamen præſens Codex non occurrit: conferendus quoque ſcholiaſtes Henclianus Cap. 8. p. 119.

Ut autem conſtet ratio, cur Codicem hunc Rudolpho adſcripſerim, ex ipſo Operis initio præmonendum cenſeo, moris fuiſſe ſemper in Eccleſia Vratislavienſium Cathredali, ut novi Epiſcopi, anteaquam ad gubernationem Eccleſiæ admitterentur, Jure jurando, datisque inſuper literis, omnia Statuta, quæ vocant, Capituli confirmarent. Cumque ab exceſſu Petri II. Epiſcopi, Canonici ea manca atque imperfecta viderent, addiderunt alia Statuta, atque a Curia Romana Confirmationem expetierunt. Venit Hieronymus Landus, Archiepiſcopus Cretenſis à Pio. II. miſſus Vratislaviam, ut alienatos a Georgio Podibradio Vratislavienſes, eidem reconciliaret: quo vero Canonici poſthabito, aſſenſum ejus non requiſiverunt. Miſſum autem a Paulo II. Rudolphum, idem, ut dixi, in Sileſia, Vratislaviæ in primis acturum, adeunt Canonici, utque nova Capituli Statuta una cum veteribus aſſenſu ſuo comprobaret, rogant. Is precibus Canonicorum aſſurgens, electus jam, nondum confirmatus Vratislavienſium Epiſcopus, Codicem hunc Statutorum, paſſim a ſe auctum, atque etiam immutatum, inſuperque Autoritate Apoſtolica munitum Anno 1468. die 8. Februarii (electus autem erat die 20. Jannarii) edidit, ſucceſſoribusqve ſuis ſanctiſſime obſervandum præſcripſit. Adſcribemus titulos, qvibus uſus eſt: „Rudolphus Dei gratia Epiſcopus Lavantinenſis ſacro „ſanctæ Apoſtolicæ ſedis ad Bohemiæ Poloniæqve Regna, ac certas Alemanniæ partes cum poteſtate Legati de Latere Legatus „miſſus, Venerabilibus & Circumſpectis Dominis, Præpoſito, „Decano, & Capitulo Eccleſiæ majoris S. Johannis Baptiſtæ „Vrat. Salutem & omne bonum.

In

In qvatuor partes Codex iste distingvitur, nempe Statuta, Consvetudines, Ordinationes & Conclusiones, qvorum Capita, si enumerarentur omnia, paginas bene multas implerent. Ut qvædam adducam, præmissis Juramentis Episcopi & Canonicorum, multa legas de modo merendi & dandi Refectiones seu præsentias, qvæ & distributiones audiunt, de qvatuor Capitulis generalibus, de curiis seu domibus defunctorum, earumqve Taxis, de Legationibus suscipiendis, de anno gratiæ, de studiis Canonicorum & Stipendiis, de honore sibi invicem & aliis præstando, de Sigillo Episcopali majori, de Prærogativa Prælatorum & Canonicorum, de eorum vestitu, Testamentis, Executoribus, funeribus, sepulcris, Epitaphiis, Vigiliis & Exeqviis, de procuratoribus, Vicariis, Choralibus, aliisqve multis: itemqve Statutum ac dispositio regendi Ecclesiam vacante sede. In fine, qvod minime prætermittendum, sequuntur Onera Prælaturarum, & officia Prælatorum, ubi prolixe agitur.

De Oneribus Episcopi & ejus Officio.
De Ordinatione Capituli in genere.
De Ordine Prælaturarum & locatione Prælatorum.
De Onere & Officio Præposituræ.
De Onere & Officio Decanatus.
De Officio Archi-Diaconi.
De Officio Cantoris.
De Officio Scholastici, atqve Officiatorum Scholæ.
De Officio Custodis.
De Onere & Officio Cancellariatus.

Notari hic meretur, qvod Schicksusius Lib. 3. Cap. 6.

 pag.

pag. 45. ex Curæo refert, Conradum Epiſcopum Vratislavienſem in Concilio Baſileenſi impetraſſe Statutum aliqvod, qvo cautum ſit, ne qvis in Eccleſia Cathedrali ad ſacra recipiatur munera, niſi ſit indigena, aut gradibus academicis inſignitus: additqve, illud nondum in vulgus editum, vel in Bibliotheca Vaticana, vel apud Canonicos Vratislavienſes aſſervari. Qvod Statutum vero huic ipſi Codici inſertum legitur, in fine partis primæ ſeu Statutorum hoc titulo: *Bulla confirmatoria Statuti, de alienigenis, niſi qualificatis, non recipiendis, nec admittendis.* Data autem fuit hæc Bulla in Synodo Baſileenſi Anno 1435. Ibid. Decembr. ad Abbatem Monaſterii B. Mariæ in Arena extra muros Vratislavienſes, qva ipſi poteſtas injungitur, Statutum illud de alienigenis, re bene explorata, nomine & Autoritate Synodi literis datis approbandi confirmandiqve.

Multum ſane Codex ille facit ad Statum Eccleſiæ Cathedralis Vratislavienſis, ejusqve ritus, ceremonias, dignitates atqve officia, ſi non omnia, pleraqve tamen atqve præcipua, antiquorum præſertim temporum cognoſcenda. Qvanta autem religione tractandus obſervandusqve ſit, ipſa Rudolphi verba, ſatis gravia, libro præfaminis loco præmiſſa, luculentius docebunt, qvæ deſcribemus integra, iisqve MSti recenſionem, jam nimis prolixam claudemus, ita vero ſonant:

„RUDOLPHUS Dei gratia Epiſcopus Vratislavienſis. „Juſte ac digne decernimus celanda. Unde ejusdem venera„bilis Capituli conſenſum attendentes diſtricte prohibemus, ne „qvispiam, cujuscunqve ſtatus, gradus, ordinis aut conditionis „exiſtens, hunc librum in domum ſuam, ſive alium quemcun„qve locum privatum deferat, aut circa & apud ſe habere te„neat, aut qvæ in eo ſcripta ſunt, in aliqua ſui parte auferre, de-

delere, abradere, cancellare, corrigere aut immutare audeat ,,
qvovis modo. Si vero qvis horum aliqvod ſine ſpeciali ,,
conſenſu, & permiſſione Capituli noſtri facere, ſive attentare ,,
præſumſerit, ultra reatum perjurii, excommunicationis ſenten- ,,
tias, qvas Dei nomine in his ſcriptis ferimus, incidat ipſo facto, ,,
& ejusdem tam diu irretitus & ligatus permaneat, donec li- ,,
brum ad locum Capitularem reſtituat; & ſi qvæ ablata, addita, ,,
cancellata, abraſa ſive immutata fuerint, juxta Capituli decreta ,,
debite emendet, atqve a nobis, aut ſucceſſoribus noſtris, ,,
Epiſcopis, ſive in ſpiritualibus Vicario generali meruerit abſo- ,,
lutionis beneficium obtinere. Volumus autem, qvod hic ,,
liber in Capitulo aut Eccleſia, unicuiqve Capitulari, videre & ,,
legere volendi, libere communicetur, ne qvisqvam ignoranti- ,,
am contentorum in eodem prætendere valeat aliqvalem. ,,
Proviſo tamen qvod mox, poſtquam eo uſi fuerint, aut alter ,,
eorum uſus fuerit, liber ad Archiva vel Armarium Capituli, ,,
unde receptus ſit, ſine qvalibet immutatione ſive offenſa ,,
ſalvus reponatur. ,,

III. Nico-

III.
Nicolai Polii
Annales Vratislavienſes.

PAtrem hic habuit THOMAM, Olsnenſem Diaconum Vratislaviæ Magdalenæum Melanchthonis Diſcipulum, a quo, & Johanne Bugenhagio aliisque, Wittebergæ ordines ſacros recepit, quique hic Vratislaviæ in audienda Confeſſione mulieris peſte infectæ, ipſe malo hoc epidemico correptus; Anno 1568. ætatis 37. occubuit. Nicolaus Noſter matre editus MARGARETHA APPELIA, in Magdalenæa Schola primum rudimenta poſuit, ſolidioribusque ſtudiis Wittebergæ confirmatus, in patriam redux Collega Eliſabetanus, & ad S. Salvatoris ædem ſuburbanam Eccleſiaſtes conſtituitur, tum Bernhardinianus Diaconus, unde inter Magdalenæos receptus Diaconos, tandem Diaconus evaſit ſenior, qvem & Archi-Diaconum vocant. Lucem his afferet Epitaphium in æde Magdalenæa, qvod ſubjunginus.

NICOLAUS POLIUS VRATISL. ÆDIS HUJUS ARCHI-DIACONUS & SENIOR, credidit propter quod
locutus eſt,
Sanctum, Sanctum, Sanctum
Dominum DEUM Zebaoth, cujus gloria plenitudo
totius terræ.

Natus Anno Chriſti 1564. ad miniſterium vocatus Anno 1596. Archidiaconatum an. 21. pure docendo, ſancte vivendo, ſcriptis

ſcriptis publicis bene merendo functus, poſtquam cum Conjuge ſua EVA KLOGIN XXXIIX. annos vixiſſet, liberos utriusque ſexus XV. genuiſſet, totidemque vidiſſet nepotes neptesque Anno 1632. die 16. Februarii vita & officio defunctus, Anno 1633. die 13. Octobris Conjugem ad beatum illum ſtatum ſubſequam habuit, exactis hujus vitæ annis LXVIII. nunc ſine fidei fruitur vita æterna.

Joh. Henr. CUNRADUS in Sileſia Togata pag. 217. hoc ei ſcripſit Elogium:

Dic, venerande Poli, Polus an tibi nominis autor?
Eſſe Polo natum te, pietate probas.

Scripta qvæ edidit, ſunt 1.) Hemerologion Sileſiacum Vratislavienſe, Lipſiæ Anno 1612. in fol. excuſum. 2.) Hiſtoria Incendiorum in Sileſia, qvibus præmittitur Ducatus Sileſiæ, nec non Urbis Ducatusqve Vratislavienſis Topographia, annexa in fine Oderæ, aliorumqve Sileſiæ fluviorum deſcriptione, Vratisl. 1629. in 4. 3.) Hiſtoria Nivalis, Bregæ 1624. 8. Præterea Hiſtoria Ventorum, Hiſtoria pluvialis, & Hiſtoria Caloris inſoliti in MStis latere dicuntur. vid. Mart. Hankii Colleg. Sileſiac. MStum. Omnium autem maxime elucent ejus Annales Vratislavienſes inediti, magna collecti cura, propriaqve Polii manu ſpiſſo volumine in folio, lingva vernacula, ut & reliqua ejus opera, conſcripti: in qvibus ab antiqviſſimis temporibus ad Annum 1625. juxta ſeriem annorum, univerſam Sileſiæ, màxime vero Vratislavienſis Urbis Hiſtoriam expoſuit. Et fateor, me Annales ejusmodi Sileſiacos plurimos oculis uſurpaſſe, manibusqve triviſſe, qvorum alii alios vel antiqvitate, vel rerum copia atqve præſtantia anteibant; nunqvam tamen tantum rerum optimarum, atqve etiam fide digniſſimarum cumulum,

ac in his deprehendisse, ut ita omnes alios multis parasangis post se relinquant.

Videas hic promtuarium aliqvod, ex qvo Urbis nostræ Antiqvitates, Resque notabiliores promi, illustrari, corroborarique possint, ita ut fere ausim dicere: frustra alibi qværi, qvod hic non invenias. Ut taceam singularia qvam plurima, in hominum Literatorum vitis obvia. Merentur hic legi causæ & rationes, cur Henricus Dominicus Ducatus Vratislaviensis Præfectus sive Capitaneus capite sit plexus; Testamentum Nicolai Ducis Oppoliensis Nissæ decollati Anno 1496. Prolixa belli & cladis Bicinensis descriptio; Relatio de Beneficiis Vratislaviensium Erfurti & Coloniæ literis navantium, aliaqve multa. Ex hoc opere Autor Hemerologium suum concinnavit, qvod tantum minima ejusdem pars est. Locum occupat inter Libros RAMPUSCHIANOS Bibliothecæ ad S. Bernhardini ædem Neapolitanæ, estqve ibi MStorum Caput, & Bibliothecæ Cimelium nobilissimum. Versavit sedulo Annales hosce Joh. Henr. CUNRADUS Silesiæ Togatæ, qvæ Anno 1706. prodiit, laudatissimus Autor, ubi in enumerandis diebus natalibus ac emortualibus Polius utramqve facit paginam. Schickfusius qvoqve a Polio, haud dubie ex hoc opere, adjutum se fuisse, in præfatione gratus prædicat.

Godofr. Ferd. De Buckisch & Levvenfels Acta Ecclesiastica.

STrela, Bregensis in Silesia Ducatus Oppidum, huic natale solum præbuit, cujus parentes Augustanæ Confessioni addicti, filium iisdem sacris initiandum, eademque doctrina imbuendum curarunt. Vratislaviæ literis innutritus, in Academiis nostratibus animum ad majores conatus præparaverat: quos cum inter suos exserendi occasionem non videret, impatiens moræ, posthabitis Evangelicorum sacris, Romanæ Ecclesiæ fidem amplexus est. Quo facto in Aulam Bregensem assumtus, ut Regio Ducatus Regimini adesset a Secretis, postea dignitate aucta, simul etiam Consiliarius Cæsareus salutabatur. Sed altius extulit fortuna, lapsu graviore ruiturum. Viennam enim adscitus, seu Historiographum Cæsareum, seu Professorem Academicum (incerta hic habeo) egit, atque præter nobilitatem, multos alios honorum titulos consecutus, sacri Rom. Imp. Eques audiebat, Cæsareusque & diversorum imperii Statuum Consiliarius. Sed gradu tandem suo depulsus, Viennaque cum familia excedere jussus, exitu honoribus suis indigno vitam finiit. Austria enim excedens, variis locis exulavit, donec Coloniæ Agrippinæ moreretur, extremis vitæ annis summa cum egestate colluctatus.

Fama est, eum ante Pacem Ryswicensem hæsisse Ratisbonæ, consiliumqve de reditu ad avita sacra agitasse, additis pollicitati-

onibus, non solum se retractaturum, qvæ in Observationibus ad Instrumentum Pacis perperam scripsisset; verum etiam Historiam suam Silesiacam MStam, iis locis mutaturum, ubi studio partium nimium fuisset deditus. Fuisse etiam perhibent, qvibus id negotii datum, ut Virum Coloniæ cum suis fame pereuntem clam allicerent, qvod multos desiderium tenebat Historiæ illius Silesiacæ, qvæ conscripta sit illis adjumentis, qvæ non cuivis alias pateant, suppeditatis nempe commendatione eorum, qvi in aula omnia potuerint, & qvorum in gratia ipse floruerit. Sed destinata hæc mors intervertit. Qvem hic testem publicum advocem, qvi dictis fidem faciat, Autorem Meditationum ad Instrumentum Pacis Cæsareo-Suecicum habeo: reliqua ex relatione fide digna hausta sunt. Esse autem Dn. de HENNIGES, Aulæ Berolinensis Consiliarium, illarum Meditationum Autorem, nuper Bibliotheca Halensis Part. *XXI.* pag. 29. prodidit: cujus verba integra, notabilia sane, hic describere prolixitas vetat, leguntur ea in Præfatione illarum Meditationum specimine 1. & brevius excerpta in Biblioth. Halensi P. *II.* pag. 93.

De eo quid Gloriosissimus Imperator LEOPOLDUS existimaverit, ex Diplomate, quo Nobilitatis insignia ac Jura Nostro Anno 1691. die 25. Aprilis collata sunt, patebit. *Wann Wir nun gnædiglich angesehen, wahrgenommen und betrachtet die Erbarkeit, sondere gutte Tugenden, Vernunft, Geschicklichkeit, vortreffliche Erfahrnis, Verstand, und aufrechte Redligkeit, damit Unser Rath, und des Ober-Burggrafen-Amts ob unserm Kœniglichen Schloß zu Praag Assessor, und des Reichs lieber getreuer Gottfried Ferdinand Buckisch, berühmet worden, und daß Er seine aus beständigem, von Jugend auf in Obliegen denen freyen Künsten und Studiis angewendeten Fleis und Eifer, besonders in Juridicis, Politicis & Historicis erlangte gutte Wissenschaft, je und allezeit, zu unseren und unserer Erb-Kœnigreiche Fürstenthumen und Landen*

den nützlichen Diensten, in unterthänigster Treu angewendet, und solches zu mehrmahlen, förderst aber durch die bey unseres freundlich geliebten Sohnes, des Römischen Königes JOSEPHI I. in unser und des Heil. Reichs Stadt Augspurg, vorgewesten Wahl und Crönung, herausgegebene Ritus und Solennia, auch vorhero durch mühsame Colligirung der in unterschiedenen Tomis bestehenden, und uns zu genædigstem Gefallen gehorsamst eingestellten Schlesischer Publicorum, und weitläufftigen Entwerffung der Pfaltz-Neuburg-Bayrischen Genealogie, im Werck sattsam dargethan, und sonsten in Officiis publicis, mittelst seiner bey dem Fürstenthum Brieg, seithero in das 15. Jahr, so getreu, als fleissig versehenen Regierungs-Secretariats und Rathsstelle, umb uns und unser löbliches Ertzhaus Oesterreich, sich mehr und mehr meritirt zu machen, alle euserste Kräfften angewendet hat, nicht weniger forthin in unveränderter Treu und Devotion, Zeit Lebens zu verharren, und seine Posterität zu gleichmässiger Nachfolge anzumahnen, des unterthänigsten Erbietens ist, auch wohl thun kan, mag, und soll; So haben Wir &c.

Jam de Scriptis dicendum. Edidit nimirum 1.) Prolegomena Historiæ Silesiorum Ecclesiasticæ, Nissæ Anno 1685. in 4. in qvibus a primis fidei Christianæ in Silesia initiis, ad Lutheri usqve tempora, fata status in Silesia Ecclesiastici compendio non spernendo, si partium studia excipias, lingvaqve patria persecutus est. 2.) Genealogiam Electoralem Palatinam Neoburgico-Bavaricam Anno 1687. folio patente maximo, qvatuor schedis constante, qvam deinde arctiori tabellæ inclusam, Observationibus in Instrumentum Pacis post pag. 5. inseruit. 3.) Dissertationem de Regis Romanorum tum Electione, tum Coronatione, cui subjungitur Discursus Juridico-Politicus, de Fontibus Juris Publici, qvorum neutrum videre licuit. 4.) Observationes Historico-Politicas in Instrumentum Pacis Osnabrugo-Westphalicum, Viennæ Austr. 1696. 4. Sed ultra Art. *VII.* non productas; de qvibus Judicium legas in præfatione supra laudata Dn. de Henniges, & Bibl. Hal. locis citatis.

 Maxi-

Maxime autem cur Scriptorem hunc in ſcenam produxerim, facit initio memoratum Opus, grande certe atqve laboris maximi, vernacula conſcriptum, cui conſtipando non ſolum Viennæ, uti Autor Meditationum innuere videtur; ſed Bregæ etiam a Secretis exiſtentem plurima congeſſiſſe, ibidemqve Acta, Inſtrumenta, & Literas Curiæ Regiæ non per tranſennam introſpexiſſe, credibile eſt. Cum enim evulgaret Prolegomena, Opus illud non tantum perfectum jam abſolutumqve Autor aſſeruit; ſed paſſim etiam eo in libro ad MSta hæc Acta Lectorem ablegavit. Interim non negandum, multa qvoqve poſt hæc tempora, & Viennæ inprimis fuiſſe addita, ultimamqve ibi manum impoſitam. In Prolegomenis Hiſt. Eccl. nominat: *Schleſiſche Religions- oder Kirchen- Acta*; in Obſervationibus ad Inſtr. Pac. *Acta Publica Sileſiæ*, etiam *MSta publica*. Dabimus vero Typum eorum ex ipſis Prolegomenis. Dicit in Dedicatione Libri, collegiſſe ſe *VII.* Tomos Actorum illorum, ad numerum ſeptem, qvæ ipſe conſtituit, fundamentorum (*Grundfeſten* vocat) Religionis Evangelicæ in Sileſia, qvibus ſingulos Tomos dicaverit, ita ut agatur

Tomo *I.* de Pace Religioſa.
Tomo *II.* de Literis Majeſtaticis.
Tomo *III.* de Unione Bohemica.
Tomo *IV.* de Transactione Saxonica.
Tomo *V.* de Receſſu Pragenſi ſecundario.
Tomo *VI.* de Inſtrumento Pacis Osnabrugenſis.
Tomo *VII.* de Reſolutionibus Cæſareis aliis in cauſa Religionis.

Qvis non videt, Theſaurum hic condi exqviſitiſſimum Actorum Inſtrumentorumqve omnium in Negotio Religionis à tempo-

temporibus Pacis Religiosæ promulgatorum atqve editorum; opusqve esse incomparabile, si Acta illa in se respicias, nisi forte verba illorum depravata sint aut mutata. Specimina qvædam ex eo videre licet in Observationibus ad Instr. Pacis Art. V. §. 38. Silesiæ etiam Principes. pag. 247. & uberius in Mantissa ad hunc Art. p. 428. ubi Acta comitiorum Ratisbonensium Anni 1653. etiam 1654. leguntur, qvæ versantur in Declaratione §. Siles. & Princ: utrum nimirum verba illa ad solos ibi denominatos Principes & Urbem Vratislaviensem restringenda sint; an etiam ad eorum subditos & Suburbia extendenda. Itemqve in Observationibus ad Art. VII. de Calvinismo in Silesia superiore per Johannem Georgium, Marchionem Brandenburgensem, & in Silesia Carnoviensem Ducem, introducto. Qvi, qvid distent æra lupinis, non ignorat, ex hisce speciminibus facile subolet, qvid sapiant reliqua. Cæterum Volumina hæc Actorum plus vice simplici descripta, in cœnobiorum qvorundam Bibliothecis Vratislaviæ latere dicuntur. His supplementum brevi accederet, qvod octavum constitueret Tomum, si vera esset fama, qvæ Virum magni nominis in elucubranda Conventionis Ranstadiensis Historia desudare vulgavit. Sed manum de tabula. Claudimus primum hoc specimen verbis, qvibus Epistolas suas obsignare solebat Rhonius:

Docti meliora, seqvemur.

[0]

Addenda & emendanda.

Pag. 3. *lin.* 7. *à fine*, *post*: Episcopi, *adde*: ex qvo nummos cœperunt cudere, *Pag.* 5. *l.* 15. prægustum. *l.* 4. *à fine* Seculi XIV. *P.* 9. *l.* 6. cœptam. *l.* 18. hæc. *l.* 23. aliiqve. *P.* 11. *l.* 21. superſedemus. *P.* 12. *l.* 5. Cathedrali. *l.* 21. *pro*: 8. Febr. *fac.* 8. Januarii, ita ut etiam nondum electus Statuta ediderit. *P.* 13. *l.* 2. Concluſiones. *P.* 14. *l.* 10. Idib. *P.* 15. *l.* 13. volenti. *P.* 16. *l.* 4. & 5. *post*: Olsnenſem & Magdalenæum *adde* Comma. *l.* 10. *post*: Appelia, *fac*: in Eliſabetano Gymnaſio rudimenta poſuit. *l.* 16. Subjungimus. Reliqva æqvitati Lectoris relinqvuntur.

3. Acta der Breßl. Religions-Executions-Comission. de A. 1709 die)
24. Gryphii Glogauische Privilegia. (bey Böhm in Leipzig gedruckt worden.)
25. Die Beschreibung der Urnen des Töpfelberges von H. Hermann, Pfarrern zu Massel. Maslographia
26. Abraham Hermanns, Pfarrers zu Massel Praxis Heraldo-Mystica, worinn er von der Oelßnischen Adels geschlechtern handelt.
27. Buckischens Schles. Kirchen-Historie.
28. Matthaei Hanki memoriae Pastorum Evangelicorum Vratislaviens. Vrat. Imp. Bauchii.
29. M. Adam Pantke Past. Kleinknieg. Erbaubeschreib. der Breßl. Kirche zu St. Elisabeth Evangel. Pastorum. Breßl. 1714. bey Günthern. Ostrowskys Catalog.
30. Gesch. der Pfarrkirche zu Maria Magdalena in Breßl. Breßl. ap. eund. ibid.
31. Memoriae Rerum Silesiacarum. Lips. ap. Klosium. Ostrowskys Catalog.
32. Stransky de Rep. Bojema.
33. M. Pantke Evangel. Praepositi der Kirche zum H. Geist in Breßl. bey Günthern.
34. Pohlii Hemerologion Silesiae.
35. Christ. Gryphii Trauer Reden.
36. Andr. Gryphii Trauer Reden.
37. Neumanns Reden.
38. Neukirchs alß eines Schlesiers Schriften.
39. Schlesische fliegende Bibliothec.
40. Der Schlesische Helicon.
41. Die Hollgibelsche Collection Schlesischer Abdankungen.
42. Hoffmanns v. Waldau Gedichte 6. Theile.
43. Hoffmanns v. Waldau, Lohensteins, Abschatzes, Gryphiorum, Opitzes, Neukirchs, Mühlpforts, Gedichte.
44. Lohensteins Arminius.
45. In denen 6. Theilen der Reden Vornehmer Herren sind auch unterschiedene Schlesische Sachen inseriert.

46. Der Staat von Schlesien.
47. Diss. D. Rhodii Francofurt. de Scopelismo, ubi quaedam ad historiam Vratislaviens. inspersa
48. Diss: Praes. D. Faillenburg: Francofurt. Matthiasch: de Iure Personarum Ducat. Oppoliensis et Ratiboriensis. 1700.
49. Diss. Viteb. D. Leibneri: de terris Iuris Saxonici.